

SEKUNDÁRNÍ ŽIVOT

Zase mě bolí celá řeč, protože jsem četl Halasovu báseň Déšť v listopadu.

Silná báseň mi rozhází všechno ustálené, smýkne mnou kamsi do počátku.

Až tam, kde se pro celou vezdejší skutečnost teprve musí vynajít nějaké pravé jméno.

Cárám se podél řeky a myslím na všechno drahé, co tady ještě někde je.

Večer u počítače pak úplnou náhodu narazím na pokyny, které studentům literatury na filozofické fakultě stanovil odborný asistent pro vyhotovení jejich ročníkové práce, spočívající v zamyšlení nad vybraným dílem českého spisovatele. Správně aplikujte citační normu, naplňte stanovený rozsah, řádkování, velikost písma a okraje... A pak výzva „nejprve projít sekundární literaturu a až posléze přistoupit k četbě samotného díla“, neboť „budete při četbě primárního díla vědět, na co se zaměřit“.

Sekundární literatura. Všichni studenti ten pojem dobře znají. Označuje to, co napsali o věci jiní. Nabízí názory, hodnocení a pohled těch druhých - pokud ovšem ten pohled je vskutku jejich a není opět jen výtažkem z nějaké předchozí sekundární literatury.

Všichni studenti znají to pokušení nechat se vést tím, co už bylo dříve prohlášeno a posléze uznáno za důležité. To zlé a vlezlé pokušení vyměnit námahu svého osobního procitování za pouhé odcitování. Jenomže tady, v těch sepsaných pravidlech, se jim podobný přístup přímo doporučuje kantorem už v prvním ročníku! Sekundární literatura se tak náhle stává navzdory svému označení čímsi primárním a naopak vlastní prožitek z četby má být až druhotným produktem. Ten vzkaz vysokoškolského učitele je hrozivě zřejmý – prožívejte teprve poučení, tedy řízeně a bezpečně. Nedovolte knize, aby vás byl jen na chvíli přerostla ve své prudké bezprostřednosti, neznámé hrůze a kráse.

Žijeme v sekundárním čase. Snaživě a bez ustání se pořád připravujeme na tu chvíli, až obeznámeni se všemi podstatnými informacemi budeme konečně moci přistoupit ke skutečnému prožívání. Stále zdokonalujeme tu přípravu. Ale možná jsme se již uvelebili ve svých sekundárních existencích natolik, že se onoho primárního prožitku nakonec rádi zřekneme, protože by mohl svou nezkroceností napáchat nezměrné škody v našem poučeném dlení. Možná, že už nám prostě stačí jenom být na život připravenými.

A pro samou druhotnou vybavenost se vyhneme nakonec nárazu neznámého okamžiku - té básni, o které ještě nikdo nic nenapsal.